

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“ a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatos katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ czim alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 12 korona, félévre 6 korona, negyedévre 3 korona.
Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik minden Kedd-én, csütörtökön és szombaton este.

Szerkesztőség: Jókai-utca 10.

Kiadóhivatal: DEBRECZENYI GYULA KÖNYVNYOMDÁJA (Iskola-utca 4. sz.)

Uj jövő hajnala.

(x.) Egy előkelő politikus mondotta a minap, hogy az egyetemi ifjuság szelleme fokmérője szokott lenni a nagy átalakulásoknak, a haza jó vagy balsorsának. Az ifjuság gondolkozása milliók szívében rejlő eszmék csirája. A történelem csodaszép kiállításban állítja elének a márcziusi ifjak szereplését 1848-ban. Az öregek tanácskoztak, fontolgatták, latolgatták az esélyeket s a mit ők éreztek csak, a mitől sokan rettegtek is, szikraként pillant ki az ifjuság kebeléből, lángbabarította az egész országot.

Ott volt a hatvanas évek ifjusága, a komoly munka, komoly törekvések derék képviselői. Mikor a nemzet ujjászülett, a korona aranyos feje lesugárzott rájuk és ők versenyezve igyekeztek művelni magukat, tanulni a haza szeretetéért, és a haza hasznáért, jövőndő boldogulásáért. Egy szebb jövő világot hordozták kebleikben. Közülük került ki annyi jeles és alapos képzettségű magyar, a kikre mindenha büszkék lehetünk.

Aztán láttuk a mi főiskolai ifjuságunkat a kávéházak füstös légkörében, láttuk krakélereskedni, léhaskodni, virtust csinálni abból, hogy ki mennyire nem ismeri az egyetemet; ha az előadásokra elmentek, csupán a heccük kedvéért, a tanárok s az egy-két komolyabb gondolkozásának bosszúságára mentek el; költötték azt a drága pénzt, a melyt az édes apák keserves gonddal, munkával kuporgattak össze, sokszor önmaguktól vonva meg, hogy a drága eseménynek a familia leendő reményének, oszlopának, büszkeségének legyen mit költenie. Aztán a remények légvára halomra dőlt, a keservesen összeszerzett pénzeket és a reményeket keserű könnyekkel siratták el. Ez is egy korszakot jellemzett, a Tisza, Wekerle, Bánffy korszakát, a mely megtanulta és megtanította az uri hunczutságot, azt a politikát, hogy hogyan kell nagyinak látszani, hogyan kell játszani a nagy hazafit, a mikor belül csak az iránt érdeklődik, hogy miből van nagyobb haszon, hol fizetnek jobban, akkor áruba bocsátották legszentebb érdekeiket, ha volt, a ki elég szenzálpénzt adott érte. — Gyász és keserű átok akkordjai fognak visszhangzani azoknak a vezéreknek rabló politikája miatt még a késő unokák ajkain is. Az ifjuság velük sülyedt a léhaságok, a semmittevés terére.

Most egy új jövő hajnala dereng biztatva felénk. — Az egyetemi ifjuság szakított multjával. Eddig hite, vallása, keresztény elvei iránt ridegnek, közönyösnek mutatta magát, szinte tetszelgett magának abban, hogy a zsidó zsurnaliszták őt felvilágosultnak, neveztek, távol állott az agynevezett bigottériáktól, együtt szidta a zsidógyerekekkel a kereszténység papjait és intézményeit, egy szóval szíve, lelke belemerült a modern liberalizmus hínárjába. Ma megfordult a szél. A nagy többség vallomást tett országvilág előtt arról, hogy ő keresztény. — Nincs oka miatta szégyenkezni. Ha ősei 900 esztendőn keresztül büszkék tudtak lenni rá, ha vérükkel is tudtak adózni a Szűz Máriás lobogók alatt, szégyen volna szégyenleni a mult dicsőségét. A zsidó lapok lármája, a mely klerikálisoknak, ultramontanoknak, sötétfejű butoncsoznak nevezi őket s keserű könnyekben tör ki, hogy a magyar ifjuság megszűnt felvilágosodott lenni, (értsd a zsidóördek huzó-vonó türelmes állatja), mindez hidegen hagyja őket, sőt büszkeséggel telik meg lelkük, hogy a kereszténység védelmében harcolhatnak.

Velük szemben állott a zsidó ifjuság arcátlanysága. A mennyi türelhetlenség, komiszkodás belefér a zsidókba, azt mind kiöntötték a keresztények ellen. Ambár nagyon jól tudták, hogy szám-bélig és erőben a keresztények vannak felettük, előnyben, mégis megengedtek maguknak mindent, a mivel őket bosszanthatták és verig sérthették. Negyedórakig csináltak oly pokoli zajt, a melyhez hasonlót a legöregebb zsidók is csak Jerikóban tapasztaltak, bevették az ablakokat, aztán a keresztények tejét s csak akkor jutottak annyira, hogy a türelmüket vesztett keresztények kipfozták őket az utcára és összetörték a hátukon egy-két tuczat botot.

Szinte hihetetlennek látszik az ilyesmi az ember előtt, különösen, ha azokra a hajlékony dereku, alázatos, meghuntyászokdó zsidókra gondolunk, a kik közül annyit látunk, a mig meg nem szedték magukat. De hát ha a pénz az övék, ha újságjaik a zsidókat hirdetik legnagyobb magyaroknak, ha a kereskedelem, iparban, közgazdaságban ők parancsolnak, ha tudják, hogy magyarország szívében, Budapestben zsidó vérlüktet, akkor megszűnnek alázatosak lenni, akkor gögjük és pöffeszkedésük nem ismer határt.

Elismerés és dicséret illeti a magyar ifjuságot, hogy az új szellemnek, az ujjá-

ébredő kereszténység hajnalának előhírnöke lett. Tudjuk, hogy az a tettegesség, a melyre kényszerüségből ragadtatták magukat, nem képezi és nem képezheti kiegészítő részét az ujjászületésnek. Az ujjászületés az ősök nyomdokaihoz, a régi keresztény eszmékhez való visszatérésben fog nyilvánulni, a kitartó munkában, mely a haza javát ideáljának fogja tekinteni, azért dolgozni, küzdeni, fáradni kész és igyekszik lerázni azt az idegen szellemet, a melyet a kozmopolitikus irány haszonlesésből, önérdékből, a nem keresztény faj javáért külön-czül nyakunkba akasztott.

Éljen a keresztény egyetemi ifjuság!

A legfelségesebb Eucharistia és az egyházi ének.*

Irta Mayer Károly székesfejérvári apátkanonok.
Szent János apostol „titkos jelenések“ könyvények IV. fejezetével — mint tudva van — egy új részlet veszi kezdet. Egy magasztos, nagyszerű visió ez, mely a látnokot a földről az égbe ragadja; ott az Ur trónusát és ennek környezetét, valamint az Istenek liturgikus módou való imádatát szemléli. A látnok szemei előtt, a mint ő Isten országát s ennek berendezését leírja, kétségkívül Isten földi országának az egyháznak képe lebegett, főképen a püspök által celebrált szentmiséidőzet meghatározott ünnepélyes fénye. A mennyi Jeruzsálem festéséhez a földi Jeruzsálem eszmenyített vonásai szolgáltatották a mintát, a mely mintát szent János, az ő agg korában, kétségkívül már teljes rituális kifejlődésében, szemlélte. Egy pillantás a 2-dik, 4., 5., 6. versre meggyőző benyűnket ezen exegesis igazságáról. Ott látjuk ugyanis a 2-dik versben a püspök trónusát a tágas templom hátsó részében az apsisban, rajta a fopapot pontificalis díszében. Jobbra balra tőle — a régi bazilikák mintájára, a szolgáltató assistentia ülését a 4-ik versben: — az 5-ik versben ég a hét gyertya az oltár helyén, tehát, trónussal szemben; a 6-ik vers lefesti a titokteljes, kristályhoz hasonló, üvegtengert a főoltár helyett, mely a mennyben már hiányzik. Az 5-ik fejezetben ennek a központnak, ennek a kristálytengernek helyét a bárány foglalja el már, körülötte a négy élő, a szünet nélkül Istent dicsőítő szerafinok öszövetségi jelképei, a földi Jeruzsálem liturgikus énekara. A 11-ik versben olvasuk: „Et vidi, et audivi vocem Angelorum multorum in circulo throni et animalium et seniorum: et erat numerus eorum millia millium dicentium ect.“ „És láttam és hallottam a sok angyal szavát a királyi szék és az élőlények és a vének körül és azoknak száma ezernyi ezer vala s mondták“ stb. A mi kétségtelemé teszi, hogy ez képe és szava is, a mennybe áthelyezett és a véghetelenségig kibővülő keresztény egyháznak; a megváltott összes emberi nem hálaladó énekének.

* Steiner Pülöp dr., székesfejérvári püspök közbejött hírtelése miatt apátkanonok ur ezen előadását a budapesti orsz. kongresszuson meg nem tarthatta.

Havas Bélának köszönhető, a ki még kellő időben az eset színhelyére ért P. Szentiványról s a kinek lélekjelenléte s az általa szakavatottsággal mozgósított segítsége, megakadályozta a tűz tövaterjedését. Az istállóét megmenteni nem lehetett, perig égett a bene levő takarmánnyal együtt. A kár, amennyiben az épületek, valamint a zabtermés is biztosítva volt, megtérül. — **Pákozdot** is tűzveszély fenyegette a napokban. gyanis a **Paksi** István és **Kovács** Benjámint ottani lakosok közös tulajdonát képező lakház tetőzete a reggeli órákban kigyulladt s mielőtt gondolni lehetett volna a mentésre, a teső a padláson levő gazdasági szerekekkel együtt leégett. A kár mintegy 660 korona.

— **Közügyülés a városonál.** Székesfehérvár szab. kir. város törvényhatósága f. hó 24-én d. e. 9 órákor rendes közgyűlést tart a következő tárgysorozattal: Városi tanács előterjesztése III. Béla király s hitvese tetemeinek eltakarítása tárgyában. — Városi tanács előterjesztése állatbiztosítási szövetkezet alakítása iránt benyújtott kérvényére vonatkozólag. — Városi tanács előterjesztése az aggok, szegények, tolonczok s rendőri foglyok jövő évi élelmezése tárgyában. — Nyugdíjfelügyelő bizottság előterjesztése özv. Gödör Lajosnénak nyugdíjaztatása s kiskorú gyermekének nevelési járulékkal leendő ellátása tárgyában. — Városi tanács pártólógaj terjesztése Pécs város felirátát a köztisztviselőknek a közszéki teher viseléséhez leendő hozzájárulásuk tárgyában. — Közügylési határozat Mádai István fogyasztási alkalmazott fegyelmi ügyében. — A városi tanács előterjesztése a jótékony nőegylet által felállított Erzsébet népkonyha segélyosztásáról. — Városi tanács előterjesztése Szűts Lajos volt h. r.-biztos eddigi 1 firt 50 kros napidíjának meghagyásáról. — Városi tanács előterjesztése a belvárosi iskolánál alkalmazandó feliratok tárgyában. — Városi tanács előterjesztése a felsővárosi ezredéves iskolán alkalmazandó villámhárító tárgyában. — Weiszkopf Alfréd es. és kir. ezredorvos orvosi oklevelének kihirdetése. — Nagymélt. magy. kir. belügyminiszter leirata a vásártér egy részének törvénykezési épület s fogház cseljaira leendő eladása tárgyában. — Városi tanács előterjesztése a görögkeleti hitoktatónak az iparos tanoucz-iskolában adott hittani órák utáni díjazása tárgyában.

— **Fogjátok el!** A ki tegnap délután egy óra tájban a megyeház-téren volt, rémülve hallotta azt a kétségbeesett orlítóást, melynek végszava volt: „Fogjátok el!” A dolog története nem egyéb, mint hogy **Vinczei** József rácz-utcai lakos még a reggeli órákban elküldötte az ő saját nevelését, 16 esztendőes fiát egy Dobos nevű fuvaroshoz némi megbízással. Aztán várta a fiát, meg Dobos komáját is, ámbe várta, várta, de hiába várta. Már a déli harangzó is elhangzott, a várva-vártak nem jöttek. Vinczei ekkor kifogyott a türelemből s fia keresésére indult és meg is találta. A fiu azonban látva atyja villogó szemét, futásnak eredt s így került a két kenyérfutó a megyeház-térre is. A fiura nézve a helyzet itt tragikusá vált. Vinczei éktelen lármájára a közönség figyelmes lett s Osváth berkocsis elfogta a menekülőt, a kinek vállára később az arra cizrkáló rendőr helyezte el önéretes kezét. Végszétül lilhegő kedellel odaért a megfutamított apa is s miután czukormadzaggal hátrakötö vitézül megiramodott fia kezét, két esztendő arculsimitással s egy, a fiu hátulsó részének irányzott jóindulatu atyai rugással utnak indította a dezertort. Ugyanekkor lón nagy kacagás a környék épületeinek megnépesedett ablakaiban.

— **Verekedő legények.** A pákozdi legények híresek a duhajkodásról. Alig mulik el egy vásár- vagy ünneppap hogy egy súlyosabb természetű verekedést ne inszcemiroznának. F. hó 16-án is együtt iddogáltak, nótáztak a koresmában **Hegedűs** Sándor és **Kovács** F. József több pajtásukkal. A jó egyetértés azonban nem sokáig tartott. Összeszóllalkoztak valami csekélység fölött s annyira harcziás hangulatban voltak, hogy a harcziásintér a tágas utcza lett. Itt a tanuk állítása szerint **Kovács** háromszor arcul ütötte **Hegedűst**, a ki nem viselhetvén el a rajta esett szégyent, botjával alaposan eldöngötte vitéz

ellenfelét úgy, hogy magyarán mondva lepedőben kellett hazaszállítani. Az orvosi vélemény szerint **Kovács** 14—16 napig gyógyuló súlyos testi sértést szenvedett.

— **Benzinrobbanás.** **Tomozser** Sándor moóri malmában f. hó 17-én benzin-robbanás volt, melynek következtében a malom elhamvadt. A robbanás gondatlanság következménye. A kár mintegy 20,000 korona.

— **Harcziás amazonok.** Tegnap délelőtt történt a heti piac folyamán az a kis esetepaté, a melynek színtere a megyeház-utca piac felé eső bejárata volt. Ott beszélgetett ifj. **Szilágyi** Jánosné maroshegyi lakosnő, **Szabó** Istvánné szent-mihályi lakosnővel. Vigan folyt a pletyka, mignem id. **Szilágyi** Jánosné sági lakosnő megzavarta a kellemes társalgást. Saját szájja vallása szerint imigyen zavarta meg a csevegést, **Szabó** néhez kiáltva toroka szakadtából: Miért beszélt avval a rondával, a ki elhagyta a fiamat? **Szabó** né a jövőbe tekintett s tért engedett a haragvónak. A mennydörgést nyomban villámlás követte s ifj. **Szilágyi**né kosarával a napa felé ürött. Megindult erre a disztó jelzők áradata s a lárma csak fokozódott, midőn id. **Szilágyi**né segítségére ott termett a menyecske leánya, **Paulusz** Józsefné. Birokra került a dolog, mely ifj. **Szilágyi**né teljes győzelmével végződött. A leg-nyolcsabban id. **Szilágyi**né szenvedett, mert verekedés közben bal kezének mutató-ujja a menyecske szájába került s ugyancsak a véletlennek köszönhető, hogy nem maradt ott. A rend éber öre vetett véget a harcziás hangulatnak, a kapitányosság elé állítván az anyát, leányát s menyét. **Simon** Sándor alkaptány előtt a zajos tárgyalást halk suttogás követte az ítélet hallatára, mely szerint egyenként 4 korona bírságot tartoznak fizetni. Az ítélet kihirdetése után lecsendesedtek a kedélyek s a jó anya kebelére ölelvén hozzátartozóit, kéréleg fordult a kérélhetlen kapitányhoz: Tejns kapitány ur, má csak ne büntessen meg bennünket, megbékélünk még a nélkül is.

— **Tizforintos és huszkoronás bankjegyek.** Ma kerültek hivatalosan forgalomba az új huszkoronás bankjegyek, összesen 50 millió korona értékben, a mi kétszázötven millió forintot jelent. A most forgalomban lévő 698 millió koronáértékű tizforintosokat egyelőre nem vonják ki a forgalomból, úgy hogy ezentul a szükségletnek megfelelő mennyiségű kisebb bankjegy fog a közönség rendelkezésére állani. A múlt évben, október hónapban a szükséglet, illetőleg a forgalom tizforintosokból 728 millió korona volt, mely összeg azonban az év végeig mintegy 30 millió koronával csökkent. Ha telát összefoglaljuk mind e fől sorolt adatokat, kiténik, hogy most a forgalom mintegy 16 millió koronával nagyobb lesz.

A hivatalos „Budapesti Közlöny” leírásából olvassuk, hogy az új bankjegyek egyik oldala magyar szövegű, rajta Hungaria alakjával és a magyar állam czimerével, a másik oldala pedig német szövegű, rajta Ausztriát ábrázoló női fejvel s az ausztriai császári sással. A disztiményes rajzokkal ellátott talapzaton a magyar szövegű oldalon iráslemez van, a melyen a büntetési határozat olvasható: A bankjegy utánzása a törvény szerint büntetettik. A német szövegű oldalnak iráslemezére pedig a husz koronás jegy névértéke nyolcz különböző hazai nyelven van nyomtatva.

— **Kifogott hulla.** F. hó 15-én Erosiben a Dunából egy 50—60 évesnek látszó jól táplált s uriasan öltözött férfi hulláját fogták ki. A hulla mintegy 4—5 nap óta lehet a vízben s kiletét eddig megállapítani nem lehetett. Az orvosi vélemény szerint a halált fulladás okozta s mert a hullán külső sértések nyomai nem láthatók, öngyilkosság esete látszik fenforogni. Nem érdek-

nélküli az orvosi vélemény ama része, mely a következtetést mondja: „... az öngyilkosságot valószínűleg rossz anyagi viszonyai következtében hajította végre.” Erre enged következtetni a ruhazsékében talált 22 fillér és zálogszédula. — Talán a halál-ok illetőleg megállapítása nem tartozik az orvosi vélemény keretébe?

KÖZGAZDASÁG.

Piaczi árak:

Buza	13.80—14.40 kor.
Rozs	11.90—12.80 „
Árpa	10.60—13.60 „
Zab	10.40—11.20 „
Tengeri	13. — — — — „

— **A kisiparosok helyzete.** A kisiparosok helyzetéről memorandumot adott be két nagy-kövati iparos **Hegedűs** Sándor kereskedelemügyi miniszterhez. Az emlékirat azt a siralmas helyzetet vázolja, mely a kisiparost valósággal behajszolja a szocializmus, de sőt az anarchizmus táborába, s javaslatokat tesz a miniszternek a mai helyzet szanalására.

— **A baromfiak hizlalása.** A ba. omfi fogyasztás földénye most kezdődik, nem mulaszthatjuk el ez alkalomból a közönségnek figyelmét felhívni arra, hogy a vidéki piacokon, a székesfővárosban a vásáreszernokokban csak jól táplált, azaz hizlalt baromfi vásároljon, mert a sovány baromfi beteg, annak husa nem jó. Sőt ha ilyen hus jól megsütve vagy megfőzve nincs, könnyen fertőzhet a benne levő tuberkulázis és egyéb veszedelmes anyaggal. De még helyesebben cselekednek a háziasszonyok, ha az élve vásárolt baromfi néhány napig (legalább nyolcz napig) otthon elzárva tartják és hizlalják, mert ez által husa gyarapodik és finomul.

Felelős szerkesztő: Chay Antal.

Eladó diszgalambok.

Carrier, indus, gimpli, brünni-golyvás, angol-parókás, angol-páva, blondinetta és szatinetták jutányos áron kaphatók.

Czím megtudható a kiadó-hivatalban.

Pályázat.

A czecei róm. kath. templom tetőzetének fázszindelylyel való fedésére és az elkorhadt gerendák pótlására pályázat hirdettetik. Szükséglet: 1 db. 4 m. hosszú 24/24 váltógerenda; 2 db. 1.5 m. 16/22 sarok-gerenda; 1 db. 7 m. 13/15 szarufa; 1 db. 5.50 m. 18/22 koszoru-gerenda; 2 db. 4.50 m. 18/22 kötő gerenda; 48 m. pordeszka; 390 □ m. zszindelyezés elsőrendű zszindelylyel és 4/4 lézczzel lécczeve 16 m/m. távolságra.

E szükséglet hozzávetőlegesen van megállapítva, ha több lesz, vállalkozó köteles ezt az ajánlatban kitett egységárak szerint elvégezni; ha kevesebb lesz, a megtett munka lesz fizetve.

Vállalkozó köteles a felülvizsgálat költségeit viselni.

Az ajánlatok alulírottához f. évi október 10-ikéig nyújtandók be.

Vajta, 1900. szeptember 17.

Fürész József,
plebános.